

Arxiu Històric Municipal

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carrer de Santa Teresa, núm. 3-5
Emplaçament Edifici de la Biblioteca Municipal
Alçada: 198

Coordenades:

Latitud: 41.6294
Longitud: 2.16562
UTM Est (X): 430499
UTM Nord (Y): 4608966

Classificació

Número de fitxa 08033 - 188
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Contemporani Modern Medieval
Segle X-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Observacions protecció: alarmes
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Caldes de Montbui (Pl. de la Font del Lleó, 11)
Autoria de la fitxa Laura Bosch Martínez
Data de registre de la fitxa: dj., 30/10/2008 - 01:00

Descripció

L'Arxiu Municipal conté bona part dels fons que integren el patrimoni documental de la vila. La part més important és la de la documentació generada o rebuda per les diferents administracions municipals al llarg de la història, però també aplega fons d'entitats i personals, i recull els testimonis documentals que els ciutadans i les entitats locals hi vulguin dipositar. L'arxiu consta de tres seccions ubicades en espais diferenciats: l'Arxiu Històric, l'Arxiu Administratiu i els Arxius de Gestió. Actualment, es conserven fons amb un abast cronològic que va del segle X als nostres dies.

L' Arxiu Històric es troba ubicat a l'edifici de la Biblioteca Municipal i l' Arxiu Administratiu i Arxius de Gestió es troben ubicats a l'edifici de l'Ajuntament.

L'Arxiu Històric conserva la documentació amb més de trenta anys, amb un valor marcadament històric. La cronologia dels fons documentals conservats s'inicia al segle X.

El fons i quadre de classificació és el següent:

Fons Municipal

1 Administració Local (des de l'any 991 fins al 2005) amb 691,3 m lineals de documentació, i on es poden trobar classificats documents relacionats amb hisenda (des de 1434); proveïments (des de 1882); beneficència i Assistència social (des de 1848); sanitat (des de 1394); obres i urbanisme (des de 1834); seguretat pública (des de 1857); serveis militars (des de 1856); població (des de 1853); eleccions (des de 1857); ensenyament (des de 1856); cultura (des de 1914); serveis agropecuaris i medi ambient (des de 1852); col·leccions factícies (des de s. X).

El Fons Judicials, del Jutjat de Pau de Caldes de Montbui datades des de l'any 1936 - 1949, amb 0,1 m lineals.

El Fons d'institucions és on hi trobem l'Hospital de pobres de Caldes de Montbui i que va del segle XIII fins l'any 1988. Comprèn 10,5 ml.

Del Fons d'Associacions i fundacions cal destacar la de Montepio de San Sebastián (1877-1992) i l'Associació per a la Recuperació de la Memòria Històrica, amb 1,5 ml.

Del Fons comercial i d'empreses, l'arxiu disposa de l'arxiu del Balneari Rius, que va de l'any 1547 fins al 1956, i que ocupa una superfície de 0,3 ml. També disposa de l'arxiu de la Cooperativa del Remei amb documents que van des de l'any 1916 i fins el 1930.

Dels Fons patrimonials, hi ha els arxius de Pere Soler (1406) amb 0,1 ml; l'arxiu d'Antònia Verneda (1461-1702); finalment els de la Casa Marcer (1870).

Del Fons Personals hi ha el Fons Joaquim Delger i Bueno (1652-1975) amb 0,2 ml; el Fons Joaquim Martí i Rodés (1920-1936). Aquest fons està compost per 247 plaques de vidre (240 de les quals són vidres estereoscòpics) dels anys 1920 al 1930. La temàtica és paisatgística, de la vida i del terme municipal i també familiar. Aquest fons va ser cedit pel seu nebot, el sr. Guillem Bas i Borrell, i que ocupa una superfície de 0,1 ml; i finalment el Fons Guillem Ayora, amb més de 3.000 imatges de Caldes, 3 pel·lícules antigues de Caldes.

Finalment destaquen les col·leccions de Pergamins del segle X fins el segle XVII, les imatges del segle XIX fins al segle XX, els cartells del segle XX i els documents sonors del segle XX.

Cal destacar de la Biblioteca Auxiliar de l'arxiu, amb llibres del segle XIX i l' Hemeroteca (1908 -), que compren la Revista Calderina (1908-1909), el Lleó de Caldes (1912-1913), La Veu de Caldes (1920-1922), La Veu de la Comarca Calderina (1932-1933), el Farell (1931-1934) i el Setmanari de Montbui (1944-1995).

També s'han incorporat a l'arxiu històric municipal les partitures musicals que van des del segle XIX fins als nostres dies.

Observacions:

(Continuació història)

L'any 2004 s'inicia un procés de restauració destinat a restaurar la documentació més malmesa pel pas del temps i que forma part del ric patrimoni documental conservat a l'Arxiu Municipal. Aquest procés

l'iniciarà l'arxivera municipal, la Sra. Glòria Gimeno Vázquez i que continua als nostre dies. L'any 2006, es promou l'ús d'Internet amb l' objectiu principal d'acostar l'Arxiu Municipal a aquelles persones, ciutadans o investigadors, que disposin d'un punt d'accés a Internet, a través de la digitalització de la documentació més valuosa i consultada.

Els horaris de consulta de l'Arxiu Històric són els dimecres, de 10h a 13.30h.

Història

De l'any 1945 es té constància d'un inventari realitzat pel secretari de l'ajuntament d'aquella època, de caràcter bàsicament històric. S'inventarien un total de 220 pergamins, un llibre de privilegis, un llibre d'insaculacions, les actes del Consell Municipal des de l'any 1875 fins el 1900 (en 25 volums), el llibre de Clavaria (amb 201 comptes municipals) des del 1470 al 1721.

Durant els anys 1980 - 1981, hi ha un capellà anomenat Josep Poch Gallart que es dedica a fer recerca històrica sobre Caldes, l'origen del nom, escuts, carrers, etc. Descobreix alguns dels pergamins més importants que avui dia tenen els calderins i que es troben dipositats a l'arxiu històric municipal com el privilegi que atorgà a la vila de Caldes Alfons V el Magnànim amb la signatura autògrafa del rei, i datat a Nàpols l'11 de juny de 1445. El monarca confirma una sèrie de privilegis que tres comissionats o síndics plenipotenciariis de la vila de Caldes havien ja sol·licitat i obtingut de la reina Maria, en el domini de la Corona d'Aragó. El consentiment o plàcet de la reina Maria es datà a la ciutat de València, el 7 de desembre de 1444. Un altre pergami és el del Consell de Cent datat del 12 de juliol de l'any 1606, on es fa extensa memòria del privilegi de “carrer de Barcelona” concedit per la reina Maria i confirmat pel rei Alfons. Conseqüentment a la qualitat o categoria de “ciutadans de Barcelona”, el pergami del 12 de juliol de 1606 recorda els privilegis dels reis Jaume I i Jaume II, concedits a la ciutat de Barcelona, dels quals en formaven part els vilatans de Caldes de Montbui. Del març de l'any 1981, decideix suggerir a l'ajuntament que els reclami i que ho agrupi tot en un arxiu municipal, afegint juntament amb els suggeriments proposats, la citació d'un document, datat el 14 de juliol de 1472 i inscrit en un dels registres de l'arxiu de la Corona d'Aragó, totalment transcrit on s'inclou una Lletra catalana dels Jurats (ajuntament) de Caldes de Montbui amb súplica de que, en la lluita que aleshores finia Joan II contra Catalunya, aquest monarca no privés a dita vila del seu privilegi – l'atorgat per la reina Maria i ratificat per Alfons el Magnànim (1445) – d'ésser “membre, braç i carrer” de la ciutat de Barcelona. Joan II, - en el document precitat (1472) – hi accedí amb el seu plàcet.

L'any 1994 el Museu es fa càrrec d'una part de l'arxiu històric, contractant a una persona, de nom Iolanda Zuil Escobar que s'encarregarà de la seva gestió fins que passa a ser gestionat directament per l'ajuntament. L'any 1998 per encàrrec de l'Ajuntament de Caldes, a través de la Diputació de Barcelona es signa un conveni amb l'Associació d'Arxivers de Catalunya per tal de realitzar un projecte d'organització de l'Arxiu Municipal. La documentació en aquells moments estava repartida entre el Museu i un edifici annex de l'ajuntament. Després d'aquesta intervenció hi haurà un impàs on es tornarà a barrejar la documentació. L'any 1999 l'Ajuntament de Caldes de Montbui crea l'Arxiu Municipal davant una necessitat global d'endreça i organització de la documentació generada i rebuda per l'Ajuntament de Caldes de Montbui en l'exercici de les seves funcions. Aquest mateix any, entrarà a treballar una arxivera titulada, la Sra. Glòria Gimeno Vázquez., que a més d'inventariar, i gestionar l'arxiu, anirà restaurant tot els fons arxivístic. És precisament en aquest moment quan s'elabora un projecte destinat a desenvolupar les funcions bàsiques de l'Arxiu Municipal. Amb data de 15/12 de 1999 s'aprova per Comissió de Govern les pautes per arxivar als arxius de gestió i les tasques dels responsables. Amb data de 26/09/1999, s'aprova per Comissió de Govern el quadre de classificació. Amb data de 03/09/2002 i publicat al BOP de 10/09/2003 es crea el Reglament de l'Arxiu Municipal de Caldes de Montbui. Amb data de 01/04/2003 s'aprova per Comissió de Govern, el calendari de transferències de la documentació.

